

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Приймальної комісії
Бердянського державного
педагогічного університету
«27» березня 2025 р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
з дисципліни
«Комплексний іспит за фахом підготовки»

Освітній ступінь:	магістр
Основа вступу:	Освітній ступінь бакалавр або магістр (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст)
Спеціальність:	A4.021 Середня освіта (англійська мова і література)
Термін навчання:	1 рік 4 місяці

Запоріжжя – 2025

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	3
2. Зміст програми	5
3. Питання	18
4. Критерії оцінювання	21
5. Список рекомендованої літератури	22

1. Пояснювальна записка

Форма вступного випробування й вимоги до структури програми регламентовані Порядком прийому до закладів вищої освіти України у 2024 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 6 березня 2024 року № 266 та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14.03.2024 за № 379/41724 і Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти до Бердянського державного педагогічного університету.

Мета вступного фахового вступного випробування для вступу на здобуття освітнього ступеня магістра: з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, яких вони набули під час навчання на освітньому ступені бакалавра та освітньо-кваліфікаційному рівні спеціаліста, з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем магістра спеціальності А4.021 Середня освіта (англійська мова і література) в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Вступне фахове випробування з дисципліни «Англійська мова та література з методиками викладання» є формою визначення рівня теоретичних та практичних знань вступників-бакалаврів, а також їх готовності до реалізації професійних функцій філолога та викладача іноземної мови та зарубіжної літератури. Дане фахове випробування має на меті встановити:

- рівень володіння практичними навичками користування іноземною мовою, що складають набуту в процесі навчання комунікативну компетенцію вступників-бакалаврів;
- наявність у вступників знань про теоретичні засади провідних галузей лінгвістики, а також володіння сукупністю сучасних методів та підходів до викладання мови та літератури;
- рівень знань про зарубіжну літературу як феномен європейської і загалом світової духовної культури, в її взаємозв'язках з міфологією, релігією, мистецтвом, філософією, політикою та історичними процесами.

Перелік дисциплін, що виносяться на фахове вступне випробування з англійської мови та літератури з методиками викладання

1. Практичний курс іноземної мови.
2. Практична граматики іноземної мови.
3. Історія англійської мови.
4. Лексикологія. Стилїстика.
5. Методика навчання англійської мови.
6. Історія зарубіжної літератури.
7. Методика викладання зарубіжної літератури.

Під час вступного фахового випробування з англійської мови та літератури з методиками викладання рівень володіння практичними навичками користування іноземною мовою і наявність у вступників знань про теоретичні засади провідних галузей лінгвістики проводиться англійською мовою, а рівень знань про англійську літературу та володіння сукупністю сучасних методів та підходів до викладання мови та літератури – українською.

Форма фахового вступного іспиту – Усний іспит.

Усний іспит – це теоретичні завдання, виконання яких дає можливість виявити підготовленість вступника до здобуття вищої освіти.

Загальна кількість завдань – 2.

Формат проведення фахового вступного іспиту.

Фаховий вступний іспит проводиться дистанційно з використанням платформи (програмне забезпечення) для проведення відеоконференцій Zoom/Google Meet/Microsoft Teams. (обрати одну платформу).

У встановлений розкладом час початку фахового вступного іспиту члени фахової атестаційної комісії розпочинають відеоконференцію, долучають до неї вступників, здійснюють автентифікацію вступників та інформують їх про правила проведення вступного іспиту та часові обмеження.

Автентифікації вступника передбачає:

- встановлення аудіо та візуального контакту зі вступником на платформі відеоконференцій;

- показ документа, що посвідчує особу (паспорт громадянина України у формі книжечки або картки, паспорт громадянина України для виїзду за кордон у тому числі Е-паспорт, Е-паспорт для виїзду за кордон, Е-документ).

На початку фахового вступного іспиту члени фахової атестаційної комісії рандомно задають 2 питання з переліку, поданому у програмі.

Вступник готує відповіді на питання і в режимі відеоконференції відповідає на них та на додаткові запитання членів фахової атестаційної комісії.

Члени фахової атестаційної комісії оцінюють відповіді вступників вищої освіти.

Результати фахового вступного іспиту оголошуються не пізніше наступного дня після його проведення шляхом розміщення відповідних відомостей на офіційному вебсайті Бердянського державного педагогічного університету <https://bdpu.org.ua/> у вкладці ВСТУПНИКУ.

У разі повітряної тривоги під час складання фахового вступного іспиту, іспит призупиняється, учасники можуть пройти до укриття. Після відбою повітряної тривоги, учасники можуть продовжити складання фахового вступного іспиту.

Вступне фахове випробування з дисципліни «Англійська мова та література з методиками викладання» є формою визначення рівня теоретичних та практичних знань вступників-бакалаврів, а також їх готовності до реалізації професійних функцій філолога та викладача іноземної мови та літератури. Дане фахове випробування має на меті встановити:

- рівень володіння практичними навичками користування іноземною мовою, що складають набуту в процесі навчання комунікативну компетенцію вступників-бакалаврів;

- наявність у вступників знань про теоретичні засади провідних галузей лінгвістики, а також володіння сукупністю сучасних методів та підходів до викладання мови та літератури;

– рівень знань про англійську літературу як феномен європейської і загалом світової духовної культури, в її взаємозв'язках з міфологією, релігією, мистецтвом, філософією, політикою та історичними процесами.

2. Зміст програми

I. Практичний курс іноземної мови

Мовна та мовленнєва компетенції

Лексичний матеріал

5500 лексичних одиниць, які містять 2200 одиниць для продуктивно-рецепторного (двостороннього) володіння. Слова, утворені від відомих коренів за допомогою афіксів: префіксів *a-, after-, anti-, arch-, be-; bi-, by-, contra-, de-, dis-, ex-, extra-, fore-, in-, im-, inter-, intra-, ir-, mid-, mis-, non-, out-, over-, post-, pre-, pro-, re-, retro-, semi-, sub-, super-, trans-, ultra-, un-, under-, up-, vice-*; суфіксів і менників: *-ade, age -al, -an, -a/ence, -a/ency, -a/ent, -ar(d), -asm, -ast, -at(e), -cy, -dom, -ee(r), -er, -(e)ry, -ess, -et(te), -hood, -ic, -ice, -ics, -ie/y, i/yer, -ine/ina, -ing, -ion, -ism, -ist, -ite, -kin, -let, -ling, -ment, -ness, -oid, -or, -ory, -o(u)r / eur, -ship, -ster, stress, -th, -tion (-sion), -(i)tude, -(i)ty, -ure, -y*; прикметників: *-able, ible, -acious, -al, -(e)an, -ian, -ane, -ant/ent, -ary/ory, -ate/ete, -ite/ute, -ed, -e(r)n, -ese, -esque, -fold, -ful, -ic, -ine, -ish, -ive, -less, -like, -ly, -ous, -some, -ward, -y*; дієслів: *-ate, -en, -er, -(i)fy, -ish, ize/ise, -ute/ite*, числівників: *-teen, -ty, -th*; прислівників: *-fold, -long, -ly, -ward(s), -wise/ways*.

Фонетика

1. Система голосних звуків. Правила читання.
2. Система приголосних звуків. Правила читання.
3. Ритм. Інтонація. Основні інтонаційні моделі. Інтонація різних типів висловлювань.

Морфологія

1. Іменник, морфологічні характеристики. Категорії роду, числа, відмінка.
2. Артикль, його види. Вживання артикля.
3. Прикметник, морфологічні та синтаксичні характеристики. Якісні, відносні прикметники.
4. Займенник. Класифікація.
5. Числівник. Кількісні, порядкові числівники.
6. Дієслово. Морфологічна структура. Граматичні категорії (час, стан, спосіб). Модальні дієслова.
7. Безособові форми дієслова (герундій, інфінітив, дієприслівник).
8. Прислівник.
9. Службові частини мови.

Синтаксис

1. Просте речення. Структура. Головні члени речення. Другорядні члени речення.
2. Порядок слів. Інверсія.
3. Складносурядне речення. Сполучники сурядності.

4. Складнопідрядне речення. Сполучники підрядності. Типи підрядних речень.

II. Практична граматика іноземної мови

Речення. Структура речення. Розділові запитання. Наказовий спосіб. Питально-заперечні речення. Місце додатку в реченні. Підрядні речення наслідку. Сполучники. Короткі конструкції для згоди. Конструкція *There is/are*. Безособові речення.

Дієслово. Типи дієслів за змістом. *Present Simple (Indefinite)*. *Present Continuous (Progressive)*. Головні форми дієслова. *Present Perfect Continuous (Progressive)*. *Past Simple (Indefinite)*. *Past Continuous (Progressive)*. *Present Perfect*. *Past Perfect (Continuous)*. *Future Simple / be going to*. *Future Simple/Present Continuous*. *Future Continuous*. *Future Perfect (Continuous)*. *Aspect*.

Іменник. Множина. Злічувані і незлічувані іменники. Множина іменників. Присвійний відмінок. Артикль. Найбільш типові випадки вживання артикля із загальними іменниками. Найбільш типові випадки вживання артикля з власними іменами. Найбільш типові випадки вживання артикля з географічними назвами. Найбільш типові випадки вживання артикля з іншими власними іменами та іменниками.

Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Інші конструкції для порівняння об'єктів (понять). Субстантивація прикметників.

Займенник. Особові та присвійні займенники. Зворотні займенники. Неозначені та заперечні займенники. Кількісні займенники. Означальні займенники. Взаємні займенники. Сполучні займенники. Вказівні займенники. Питальні займенники.

Прислівник. Прості та похідні прислівники. Прислівники, які збігаються з іншими частинами мови. Ступені порівняння прислівників.

Прийменник. Просторові прийменники. Прийменники напрямку руху. Прийменники часу. Прийменники, що вказують на спосіб пересування або виготовлення. Прийменники для передачі відмінкових відносин

Числівник. Утворення порядкових числівників. Вживання числівників *hundred, thousand, million*.

Пасивний стан дієслова. Основні компоненти речення. Схема речення у пасивному стані. Причини вживання структур пасивного стану. Форми часу та виду в пасивному стані. Каузативні конструкції.

Модальні дієслова.

Непряма мова. Узгодження часів. Розповідні речення. Питальні речення. Загальне запитання. Спеціальне запитання. Розпорядження, прохання, поради і пропозиції.

Неособові форми дієслова. Інфінітив. Дієприкметник. Герундій.

Умовні речення. Речення з реальною умовою. Умова й результат, які відносяться до теперішнього часу. Умова й результат, які відносяться до минулого часу. Умова й/або результат, які відносяться до майбутнього часу. Речення з нереальною умовою. Нереальна умова у теперішньому часі. Нереальна

умова у минулому часі. Результат у теперішньому часі. Результат у минулому часі. Речення з *wish*. *Wish*, яке відноситься до теперішнього часу. *Wish*, яке відноситься до минулого часу.

III. Історія англійської мови

1. Які мови належать до германської мовної групи разом з англійською?
2. Назвіть основні періоди розвитку англійської мови та їхні хронологічні рамки.
3. Який вплив мала норманська інвазія 1066 року на розвиток англійської мови?
4. Поясніть явище Великого зсуву голосних (Great Vowel Shift) та його значення для розвитку сучасної англійської.
5. Які основні відмінності між давньоанглійською та середньоанглійською мовами?
6. Назвіть найважливіші літературні пам'ятки давньоанглійського періоду.
7. Які фонетичні зміни відбулися при переході від середньоанглійської до ранньонорманської мови?
8. Як вплинула епоха Відродження на лексичний склад англійської мови?
9. Поясніть процес стандартизації англійської мови у ранньонорманський період.
10. Які мови найбільше вплинули на формування лексичного складу сучасної англійської мови?
11. Як змінилася система відмінювання іменників від давньоанглійського до сучасного періоду?
12. Якими були причини та наслідки спрощення флексійної системи в історії англійської мови?
13. Охарактеризуйте внесок Вільяма Кекстона в розвиток та стандартизацію англійської мови.
14. Порівняйте граматичну структуру давньоанглійської та сучасної англійської мов.
15. Які основні діалекти існували в середньоанглійський період і який з них став основою для стандартної англійської мови?

IV. Лексикологія

1. Слово як основна одиниця словникового складу і як мовний знак. Визначення слова та його основні ознаки.
2. Словниковий склад мови як система: лексико-семантичні парадигми (синонімія, антонімія, полісемія, омонімія).
3. Словотвір як один із шляхів кількісного збагачення словникового складу мови. Основні засоби словотвору.
4. Семантична деривація як один із шляхів якісного збагачення словника.

5. Запозичення в словниковому складі англійської мови.
6. Фразеологія – один з найпродуктивніших шляхів збагачення словника.
7. Соціальна класифікація словникового складу англійської мови.
8. Варіанти та діалекти англійської мови, їх лексичні особливості.

V. Стилїстика

1. Стилїстика як лїнгвістична наука:

- вихідні та основні поняття стилїстики;
- лїнгвостилїстика та лїтературознавча стилїстика;
- принципова схема передачі інформації;
- стиль; функціонально-мовленнєвий та індивідуальний стилі;
- контекст і його типи;
- стилїстична синонімія;
- виражальні засоби та стилїстичні прийоми.

2. Графіко-фонетична стилїстика:

- графічна організація тексту та графічні засоби стилїстики;
- асонанс, алїтерація, ономатопея.

3. Стилїстична морфологія англійської мови:

- поняття виражального засобу та стилїстичного прийому на морфологічному рівні;
- стилїстичний потенціал іменника;
- стилїстичні функції артикля;
- стилїстичні можливості категорій дієслова;
- прикметник і прислівник, їхні стилїстичні функції.

4. Стилїстична лексикологія англійської мови:

- стилїстична диференціація словникового складу англійської мови;
- стилїстичне використання слів, що утворюють лексико-стилїстичну парадигму;
- стилїстичні функції слів, що не входять до лексико-стилїстичної парадигми.

5. Стилїстична семасіологія англійської мови:

- природа фігур і тропів та сфери їх творення;
- фігури заміщення (фігури якості, фігури кількості);
- фігури суміщення (фігури тотожності, фігури протилежності, фігури нерівності).

6. Стилїстичний синтаксис англійської мови:

- поняття виражального засобу та стилїстичного прийому на синтаксичному рівні;
- синтаксичні виражальні засоби;
- синтаксичні стилїстичні прийоми.

7. Функціональний стиль:

- мовна система, функціональні стилі та індивідуальне мовлення;
- різні підходи до класифікації індивідуальних стилів;
- типологія функціональних стилів сучасної англійської мови та їх

характеристика.

9. Стилїстика тексту:

- текст як найважливіша одиниця усної та писемної комунікації;
- класифікація текстів відповідно до різних критеріїв: приналежності до функціональних стилів, функціонально-стилістичної диференціації (авторське мовлення, пряме та непряме мовлення, внутрішній монолог та ін.), композиційних форм, жанрів та їх характерних особливостей;
- текстуальність та її критерії;
- характеристика художнього тексту (внутрішня структура художнього твору її особливості; індивідуальний стиль письменника; образ автора і образ оповідача).

VI. Методика навчання англійської мови

1. Ступені навчання. Особливості навчання АМ молодших школярів. Вікові особливості школярів 1-4 класів. Роль ігрових прийомів.
2. Характеристика середнього ступеня навчання АМ (основна школа). Вікові особливості школярів 5-9 класів. Різні підходи до організації навчання різних видів мовленнєвої діяльності. Паралельне навчання усіх видів мовленнєвої діяльності. Співвідношення усного мовлення, читання та письма. Форми та прийоми навчання.
3. Організація навчання, форми та прийоми навчання. Роль самостійної роботи у процесі оволодіння АМ.
4. Типи і види планів: календарний, тематичний, урочний. Структура планів. Компоненти та етапи плану уроку. Особливості планування в різних типах СНЗ.
5. Функції контролю. Види контролю: злитий з навчанням, відокремлений; поточний, тематичний, підсумковий; об'єктивний, суб'єктивний. Форми контролю: індивідуальний, парний, фронтальний; усний/письмовий, одномовний та двомовний, контроль з боку вчителя, взаємоконтроль, самоконтроль. Використання ТЗН у процесі контролю.
6. Вимоги до організації та проведення самостійної роботи. Особливості самостійної роботи учнів початкової, основної і старшої школи. Класна і домашня самостійна робота. Засоби реалізації самостійної роботи.
7. Мовний портфель як засіб рефлексивного навчання АМ.
8. Проектна методика як засіб розвитку креативності учня.
9. Комунікативний підхід у сучасній методиці викладання ІМ за кордоном.
10. Дидактичні ігри на заняттях з англійської мови. Рольова гра.
11. Принципи комунікативно-орієнтованого навчання іноземної мови та їх реалізація в сучасних умовах.
12. Сучасні підходи до формування іншомовної компетентності в читанні.
13. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні англійської мови.
14. Формування фонетичної компетентності: цілі, зміст, етапи, підходи та прийоми.

15. Особливості навчання англійської мови учнів з особливими освітніми потребами.
16. Формування граматичної компетентності: індуктивний та дедуктивний підходи.
17. Навчання іншомовного писемного мовлення: етапи, стратегії, види завдань.
18. Використання автентичних матеріалів у навчанні англійської мови.
19. Task-based learning: принципи, етапи, переваги та недоліки.
20. Формування іншомовної лексичної компетентності: етапи, прийоми, стратегії.
21. Навчання іншомовного аудіювання: етапи, труднощі, типи завдань.
22. Формування соціокультурної компетентності в процесі навчання англійської мови.

VII. Історія зарубіжної літератури

Антична література

«Іліада» Гомера як військово-героїчна епопея. «Одіссея» Гомера як казково-пригодницька родинно-побутова поема.

Джерела грецької трагедії: народні свята на честь бога Діоніса, богині родючості і хліборобства Деметри, культ героїв, культ померлих. Есхіл – батько трагедії, поет становлення афінської рабовласницької демократії. Викриття деспотії, тираноборство, утвердження гуманізму, вічного вдосконалення богів і Всесвіту в трилогії про Прометея.

Літературний героїчний епос Вергілія «Енеїда»: переосмислення міфу про Енея. Ідейно-політичне завдання «Енеїди» і звеличення Августа та Імперії, виправдання поразки Трої, агресивної політики Риму, ідеалізація італо-римської давнини. Єдність міфічної і реальної історії.

Зарубіжна література доби Середньовіччя

Середньовіччя як історична і культурна доба. Основні періодит розвитку.

Біблія як найдавніший пам'ятник літератури. Композиція Біблії. Її вплив на формування культури Середньовіччя.

Історична основа французького героїчного епосу «Пісня про Роланда». Ідейно-тематичне спрямування твору. Відображення феодальних відносин, стосунків «васал-сюзерен» у тексті «Пісні про Роланда». Відображення героїчного пафосу хрестових походів. Роланд як культурний герой. Характеристика образу. Спільні та відмінні риси епічного героя Середньовіччя та міфічного героя античності

Творчість Данте Аліґ'єрі – філософсько-художній синтез середньовічної культури, місток до культури Відродження. Структура поеми Данте «Божественна комедія». Магічний смисл чисел. Стан духовного життя епохи. Філософські, політичні, естетичні, етичні, релігійні проблеми. Функції образів у поемі (Вергілій, Беатріче, Фаріната, Франческа, Улісс, Уголіно). Місце образу автора в поемі. Афористичність мови.

Література доби Відродження

Особливості доби Відродження. Антропоцентризм та вплив античної спадщини на формування гуманістичних іделів мислителів Відродження.

Естетичні погляди Сервантеса. Жанрова специфіка роману «Хитромудрий ідальго Дон Кіхот Ламанчський»: від літературної пародії на лицарські романи до новаторської трансформації і багатозначності жанру. Реальний та ідеальний композиційний рівень твору. Еволюція образу Дон Кіхота: від пародії до гуманістичного ідеалу. Фольклорні джерела образу Санчо Панси, його функція в художній системі роману.

Творчість Вільяма Шекспіра – вершина ренесансної літератури. «Шекспірівське питання». Естетичні та етичні погляди Шекспіра. Еволюція його творчості. Багатоплановість драматургічної спадщини Шекспіра. Непримиренний конфлікт між новим і старим, феодальною та гуманістичною мораллю у трагедіях Шекспіра, специфіка системи образів («Ромео і Джульєтта», «Гамлет», «Король Лір», «Отелло»). Естетичне кредо в сонетах Шекспіра (мистецтво – дзеркало природи, трагічне і комічне, прекрасне і потворне, любов і ненависть). Ліричні герої в сонетах Шекспіра і Петрарки. Образ смаглявої леді та його відмінність від петрарківської Лаури. Внутрішній конфлікт і його вирішення в сонетах Шекспіра і Петрарки.

Бароккові тенденції в літературі

Бароко як перший загальноєвропейський художній напрям. Європейське і українське бароко. Своєрідність драматургії епохи бароко (підкреслення урочистості, пишна декоративність, динамічність композиції і образів, поєднання реальності та ілюзії). Філософсько-моральна проблематика п'єси Педро Кальдерона (1600–1681) «Життя – це сон» (1635). Причини і наслідки еволюції образу Сехізмундо. Жанрові особливості твору П. Кальдерона «Життя – це сон»

Класицизм – стиль і напрям у літературі та мистецтві XVII – початку XIX століття

Історичні умови розвитку класицизму в Європі, вплив монархії на формування художнього напрямку. Естетичні засади класицизму («Поетичне мистецтво» Ніколя Буало): раціоналізм, принцип природовідповідності, ієрархія жанрів, піднесені героїчні ідеали, сувора організованість логічних, ясних і гармонійних образів.

«Висока комедія» Мольєра (1622–1673) («Тартюф», «Дон Жуан», «Міщанин-шляхтич», «Мізантроп»). Мольєр як творець жанру класицистичної комедії. Комізм «високої комедії» – це комізм характерів, комізм інтелектуальний. Критика людських пороків у комедії «Міщанин – шляхтич» (1670). Образ Журдена.

Просвітництво як літературна епоха (кінець XVII – початок XIX століття)

Просвітництво – ідейно-естетичний рух, важливий етап розвитку європейської ідеології та культури. Комплекс ідей просвітителів і його втілення в їх літературних творах (ставлення до релігії; ідея рівності всіх людей від народження; релігійна, соціальна та національна рівність). Філософське

заперечення рабства – одне з центральних понять Просвітництва, «природна людина». Ідея просвіченого монарха.

Англійське Просвітництво. Боротьба між ідеалізмом та матеріалізмом. Рання реалістична просвітницька проза. Творчість Даніеля Дефо (1660–1731). Пригодницький роман «Пригоди Робінзона Крузо»: прославлення праці, волі до життя. Руссо про виховне значення роману. Традиції «робінзонади» в європейській літературі.

Сатиричне зображення англійської дійсності в романі Джонатана Свіфта (1667–1745) «Мандри Гуллівера» (1721–1725). Особливості композиції (схема вигаданих подорожей), ілюзія правдоподібності, реалістична сатира і гротескні образи, казкова фабула.

Сентименталізм (кінець XVIII століття)

Естетичні засади сентименталізму як напряму європейської літератури кінця XVIII століття. Утвердження перемоги культу почуттів над розумом, прагнення до зображення багатства емоцій, прославлення життя на лоні природи, засудження цивілізації.

Головна тема поезії Роберта Бернса – кохання і дружба. Виступ проти ханжества церковників («Вітання моїй нешлюбній доньці», «Молитва святого Віллі», «Епітафії»), роздуми поета про суспільну нерівність («Дерево Свободи»), прославлення простої людини («Джон Ячне Зерно», «Веселі жебраки», «Чесна бідність», «Був чесним фермером мій батько»). Пісенність поезії Бернса.

Романтизм як напрям європейської літератури кінця XVIII – першої половини XIX століття

Особливості романтизму як художнього напрямку, його поетичні принципи. Специфіка романтичного світосприйняття. Багатство і розмаїття літератури романтизму, її художнє відкриття, найвидатніші представники.

Жанр історичного роману в творчості Віктора Гюго (1802–1885). Проблема історичного прогресу і соціальної справедливості у романі «Собор Паризької богоматері», проблема добра і зла та її символічне вирішення. Тема пробудження третього стану. Контраст, символіка та гротеск у романі.

Широка панорама життя середньовічної Англії в історичному романі В. Скотта «Айвенго». Зображення в романі «Айвенго» боротьби англосаксів з норманами в XII ст.

Конфлікт між Джорджем Гордоном Байроном (1788–1824) і аристократичним суспільством. Тематичне багатство лірики поета. Успіх перших пісень ліро-епічної поеми «Паломництво Чайльд Гарольда».

Реалістичні тенденції в літературі другої половини XIX ст

Рання творчість Чарльза Діккенса (1812–1870) («Записки Піквікського клубу»). Гумор і тонка спостережливість автора. Проблема взаємозв'язку особистості і суспільства, людини і середовища. Перші соціальні романи («Олівер Твіст», «Домбі і син»). Тема дитинства у творчості Діккенса, захист знедолених.

Задум і план «Людської комедії» Оноре де Бальзака (1799–1850), композиція твору. Поділ на етюди, сцени. Система образів, перехід героїв із твору в твір («Батько Горію», «Гобсек», «Втрачені ілюзії», «Шагренева шкіра»,

«Покинута жінка», новела «Обідня безбожника»).

Модерністські течії в літературі кінця XIX – початку XX ст

Культурно-історичні умови розвитку світової літератури кінця XIX – початку XX століття. Перехідність епохи, її часові рамки: від виходу збірки Шарля Бодлера «Квіти зла» до першої світової війни (1914). Усвідомлення кризи «кінця віку» (*fin de siècle*), метафора «сонця, що заходить». Декаданс як вираження духовної кризи, як панівний умонастрій епохи. Походження терміна «декаданс».

Шарль Бодлер (1821–1867) як перший із «проклятих поетів». Поезія Шарля Бодлера як явище декадансу. Вплив поезії Едгара По на його творчість. Поетична збірка «Квіти зла» (1857) як ліричний щоденник поета: історія створення, символіка назви, композиція, засудження збірки. «Альбатрос» Бодлера: тема конфлікту поета і суспільства. Сонет «Відповідності»: випередження ідеї символістів про невидимі зв'язки між предметами.

«Поетичне мистецтво» Поля Верлена (1844–1896) як «художній маніфест» символізму. Поль Верлен і Артюр Рембо – «прокляті поети». Музичність («Романси без слів») і «пейзажі душі» в ліриці Верлена («Осіння пісня»). Ідеї Артюра Рембо (1854–1891) щодо «яснобачення». Асоціативність поезії Рембо («Голосівки»). Ліричний герой поезії «П'яний корабель».

Творчість Оскара Уайльда як вираження ідей естетизму. Ідея мистецтва як ілюзії, «мистецтва брехні». «Портрет Доріана Грея» (1891) як єдиний великий прозовий твір письменника. Значення афористичної передмови до роману, ствердження незалежності мистецтва від моралі, концепції «чистого мистецтва». Тема роздвоєння людини та її літературні джерела.

Творчість Еміля Золя (1840–1902). Концепція «експериментального роману». Поетика натуралізму: фактографічність, твори як «шматки дійсності», документальність, велика роль описів, аналізу, деталізація, гіпертрофований інтерес до низького, потворного, інтерес до патологічної психіки, фізіології, проблеми спадковості, своєрідний демократизм, зображення життя нижчих класів, суспільного дна.

Художні відкриття зарубіжної прози XX століття

Творчість Франца Кафки і «празька школа». Образ абсурдного світу, який втратив смисл і мету існування. Новела «Перетворення» як класичний зразок «кафкіанства»: ідея тотального відчуження особистості, абсолютизація зла. Творчість Кафки і екзистенціалізм. Своєрідність фантастики, «реальне чудесне» як засоби розкриття абсурдності світу у Кафки.

Альбер Камю (1913–1960) як духовний лідер епохи. Роман «Чума» (1947) як «оптимістична трагедія»: символіка назви, тлумачення природи людини і проблеми метафізичного зла. «Чума» як роман-притча, роман-хроніка. Ідея відповідальності, прилученості до долі інших людей. Система персонажів, які здійснюють вибір стосовно реальності абсурду. Антифашистська спрямованість твору.

Творчість Ернеста Хемінгуея (1899–1961), шлях від журналістики до художньої літератури, особливості стилю письменника. «Принцип айсбергу», прийом підтексту в новелістиці. Трагізм світовідчуття письменника. Тема

морального індивідуалістичного с тоїцизму. «Кодекс честі» і герой «кодексу». Гуманістичні тенденції в повісті «Старий і море» (1952). Історія створення повісті, її сюжетна основа; образ Сантьяго – втілення мужності і героїзму; розкриття в цьому образі проблеми відношень людини і природи, людини і суспільства; своєрідність жанру філософської притчі: символічний план повісті (образ моря, риби, акул, хлопчика); інтерпретація фіналу повісті, символічне значення останнього сну старого.

Шляхи розвитку західноєвропейської модерністської поезії в XX столітті

Авангардистські течії поезії: кубофутуризм, дадаїзм, сюрреалізм. Творчість Гійома Аполлінера (Вільгельма Аполлінарія Костровицького, 1880-1918) – синкретичне вираження ідей авангарду. Творчі взаємини з Пабло Пікассо, зацікавлення кубізмом, футуризмом. Збірки «Бестіарій. Кorteж Орфея», «Алкоголі» (1913), «Каліграми. Вірші миру і війни» (1918). Вираження трагічного досвіду першої світової війни. Експериментування в галузі поетичної форми (відмова від пунктуації, творення каліграм – зорової поезії, техніка поетичного монтажу). Аполлінер як автор терміна «сюрреалізм» (надреалізм).

Загальна характеристика життєвого і творчого шляху Р.-М. Рільке (1875 – 1926) – австрійського німецькомовного поета. Зв'язок поета з гуманістичними європейськими традиціями, утвердження гуманістичних цінностей життя.

Творчість Томаса Стерна Еліота (1888–1965) – англо-американського поета, класика модернізму. Теми трагізму існування людини та духовної кризи, породженої антигуманною цивілізацією, як магістральні в його творчості. Інтелектуалізм, урбаністична тематика ранньої лірики Еліота. Поема «Безплідна земля» (1922). Міфологізм як художній метод поеми: переосмислення міфу про короля-рибалку, про святий Грааль, Адоніса, Озиріса. Алюзивність поеми: відгуки творів Данте, Шекспіра, Апокаліпсису. Поема «Порожні люди» (1925) – своєрідний епілог до поеми «Безплідна земля». Спільна тема смерті за життя. Тема монотонності людського існування, втрати сутності людиною (порожні люди, відсутність очей).

Модернізація західноєвропейської драми XX століття

Модернізація західноєвропейської драми в кінці XIX – на початку XX століття. Естетичні засади «нової драми» Генріка Ібсена (1828–1906). Тлумачення їх у статті Б.Шоу «Квінтесенція ібсенізму» (1891): звернення до проблем сучасності; запровадження дискусії. «Сучасний герой» у п'єсі «Пер Гюнт» (1867). Проблема національної романтики і трактування фольклорних мотивів у драмі. Символіка драми. Драматургічне новаторство п'єси «Ляльковий дім» (1879). Інтерпретація назви твору. Духовна еволюція Нори.

Творчість Джорджа Бернарда Шоу (1856–1950) як новий етап у розвитку англійської драми. Шоу як творець «драми-дискусії». Роль міфологічного мотиву в організації п'єси «Пігмаліон». Тлумачення назви і жанрового підзаголовку («роман-фантазія»). Система персонажів п'єси. Хіггінс і Пікерінг: образ справжнього джентльмена. Еліза Дуллітл та її батько Альфред: мотив зовнішньої і внутрішньої метаморфози.

Проблема авангардизації театру у XX столітті. «Епічний театр» Бертольда

Брехта (1898–1956). Центральне поняття «епічного театру» – «очуження» («позбавлення події чи характеру всього очевидного, знайомого, зрозумілого»). Прийоми і форми його втілення (авторський коментар, звернення до залу, чергування поезії і прози, зміни декорацій, пісні-зонги, маски тощо).

Тема тридцятилітньої війни у драмі «Матінка Кураж та її діти» (1939): антифашистський пафос, несумісність материнства і війни. Звернення Брехта до філософської моральної проблематики, п'єси-притчі, трагічне зіткнення добра і зла в «Добрій людині з Сечуану» (1938).

«Театр абсурду» («театр обурення, насмішки, протесту і парадоксу», «анти драма») як значне явище театрального авангарду ХХ століття. Творчість Ежена Іонеско (1912–1994): фарс «Голомоза співачка» (1950), абсурдність назви, світ мовних штампів. Образ тоталітаризму в п'єсі «Носороги» (1958). «Антидрами» Семюела Беккета (1906–1989), «Чекаючи Годо» (1953): образ «небуття», «бездіяльні особи» Естрагон і Володимир як символічний образ людства, алегорія Годо. Естетика «безмовності» (повтори, паузи, абсурдні потоки свідомості)

Постмодернізм як напрям світової літератури

Кризовий характер постмодерної свідомості, реакція на деіндивідуалізацію, плюралістичність і антидогматизм. Поняття «інтертекстуальності» (концепція літературного процесу, замкненого в гігантській бібліотеці). Принцип гри в постмодернізмі, гра з традиціями, текстами.

Постмодерністські пародії, техніка пастишу (суміш, стилізація, попури). Образи карнавалу, лабіринту, бібліотеки, божевільні, хаосу як знаки постмодерної літератури. Постмодернізм як прийом. Постмодерністські прийоми в добу пошуку універсальної художньої мови.

Модифікація жанру філософсько-психологічного роману у творі М. Кундери «Нестерпна легкість буття». Постмодерні стратегії в романі. Символіка назви.

Своєрідність постмодернізму італійського письменника, семіотика, культуролога, есеїста Умберто Еко. «Ім'я троянди» (1980) як бестселер, історичний роман, як «гіпертекст», жанр «інтелектуального детективу» (таємничі вбивства в бенедиктинському монастирі 14 століття). Образ францисканського монаха Вільгельма Баскервільського: середньовічний двійник Шерлока Холмса. Ключові символи роману: бібліотека, рукопис, лабіринт, їх зв'язок із творчістю Борхеса. Інтертекстуальна гра, забарвлена іронією.

Методика викладання зарубіжної літератури

Особливості вивчення літератури як виду мистецтва і науки. Методи дослідження методики викладання зарубіжної літератури та їх характеристика.

Структура змісту і принципи побудови навчальних програм та підручників із зарубіжної літератури. Характеристика чинних навчальних програм для 11-річної школи: 5- 9 класи; 10-11 класи – рівень стандарту, 10- 11 – академічний рівень. Зміст, методи і форми вивчення біографії митця в середніх класах; компоненти знань про життєвий і творчий шлях письменника, взаємозв'язок методів засвоєння учнями знань про автора художнього твору в старших класах.

Теорія літератури і її значення в шкільній літературній освіті. Система теоретико-літературних понять, що вивчаються в школі. Проблема взаємодії читання і вивчення літератури. Визначення понять «метод», «прийом»; основні класифікації методів в педагогічній науці, класифікація методів та прийомів вивчення літератури в школі (за М.Кудряшовим) та специфіка їх застосування на уроках зарубіжної літератури. Основні напрями діяльності вчителя-словесника: дослідницький, конструкторський, організаторський, комунікативний та їх характеристика. Планування уроків зарубіжної літератури в школі: визначення поняття «план», види планування (календарне планування; календарно-тематичне планування; поурочне планування). Типологія і методика сучасного уроку зарубіжної літератури. Етапи вивчення художнього твору на уроках зарубіжної літератури. Вивчення епічних творів: основні етапи, ефективні методичні прийоми. Вивчення ліричних творів на уроках зарубіжної літератури. Вивчення драматичних творів на уроках зарубіжної літератури.

Розвиток зв'язного (усного та писемного) мовлення на уроках зарубіжної літератури. Педагогічні технології на уроках зарубіжної літератури. Взаємозв'язок «традиційних» і інноваційних підходів до реалізації літературної освіти в сучасній школі. Інтерактивне навчання: визначення поняття, науково-теоретична база. Інтерактивні види та форми робіт на уроках зарубіжної літератури в школі. Контроль, перевірка та оцінювання знань й умінь учнів на уроках зарубіжної літератури.

Оцінювання навчальних досягнень школярів у контексті особистісно-зорієнтованої літературної освіти та переходу на роботу з програмами змісту і результату.

3. Питання

1. Які дидактичні ігри можна використовувати на заняттях з англійської мови?
2. Що таке рольова гра та як її можна ефективно застосовувати у навчанні іноземної мови?
3. Які принципи комунікативно-орієнтованого навчання іноземної мови є найважливішими?
4. Як можна реалізувати принципи комунікативно-орієнтованого навчання в сучасних умовах?
5. Які сучасні підходи до формування іншомовної компетентності в читанні є найбільш ефективними?
6. Як можна ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології у навчанні англійської мови?
7. Які цілі та зміст формування фонетичної компетентності є найважливішими?
8. Які етапи, підходи та прийоми є найбільш ефективними для формування фонетичної компетентності?
9. Які особливості навчання англійської мови учнів з особливими освітніми потребами необхідно враховувати?

10. У чому полягає різниця між індуктивним та дедуктивним підходами до формування граматичної компетентності?
11. Які етапи включає навчання іншомовного писемного мовлення?
12. Які стратегії та види завдань є найбільш ефективними для навчання писемного мовлення?
13. Як можна ефективно використовувати автентичні матеріали у навчанні англійської мови?
14. Що таке Task-based learning та які його основні принципи й етапи?
15. Які переваги та недоліки має Task-based learning у порівнянні з іншими підходами?
16. Які етапи формування іншомовної лексичної компетентності є найважливішими?
17. Які прийоми та стратегії є найбільш ефективними для формування лексичної компетентності?
18. Які етапи включає навчання іншомовного аудіювання?
19. Які труднощі найчастіше виникають при навчанні аудіювання та як їх подолати?
20. Які типи завдань є найбільш ефективними для навчання аудіювання?
21. Як можна ефективно формувати соціокультурну компетентність в процесі навчання англійської мови?
22. Які методи і прийоми є найбільш ефективними для навчання граматики?
23. Як можна організувати диференційоване навчання на уроках англійської мови?
24. Які існують способи підвищення мотивації учнів до вивчення англійської мови?
25. Яку роль відіграє зворотний зв'язок в процесі навчання англійської мови?
26. The parts of speech problem. Different approaches to classifying parts of speech. Complex approach to the parts of speech classification. Notional and functional parts of speech.
27. The noun as a part of speech. Morphological, semantic and syntactic properties of the noun.
28. The adjective. Its features and classification. The category of the degrees of comparison.
29. The pronoun. Its features and classification.
30. The sentence, its features. Classifications of sentences.
31. The category of number. Formal and functional features of the number category. The problem of number in different subclasses of nouns.
32. The article as a part of speech. Communicative functions of articles.
33. The verb as a part of speech. Classifications of English verbs. General survey of the grammatical categories of the verb.
34. Etymological survey of modern English vocabulary. Words of native origin and their characteristics. Foreign elements in Modern English. International words.
35. The morphological structure of English word. Productive and non-productive

ways of word-formation in Modern English.

36. The problem of word meaning. Referential and functional approaches to meaning. Types of word meaning (lexical, grammatical). Polysemy. Change of word meaning (generalisation, specialisation, elevation, and degradation).

37. Stylistic differentiation of English vocabulary. Informal style (colloquial words, slang, dialect words). Formal style (learned words, archaic and obsolete words, and professional terminology). Basic vocabulary.

38. English phraseology. Criteria for identifying phraseological units. Different approaches to the classification of phraseological units.

39. What are the main periods in the development of the English language and their chronological timeframes?

40. How did the Norman Invasion of 1066 influence the development of the English language?

41. What is the Great Vowel Shift and what was its significance for the development of modern English?

42. Which languages have had the greatest influence on the formation of the lexical composition of modern English?

43. What were the causes and consequences of the simplification of the inflectional system in the history of the English language?

44. Stylistic classification of the English vocabulary. Neutral, common literary and common colloquial vocabulary.

45. Stylistic classification of the English vocabulary. Special literary vocabulary: terms, poetic and highly literary words, archaic, obsolescent and obsolete words, barbarisms and foreignisms, literary coinages (nonce-words).

46. Stylistic classification of the English vocabulary. Special colloquial vocabulary: slang, jargonisms, professionalisms, dialectal words, vulgar words or vulgarisms.

47. Functional styles of the English language. The belles-letters style. Language of poetry. Emotive prose. Language of drama.

48. Functional styles of the English language. Publicistic style. Oratory and speeches. The essays. Journalistic articles. Newspaper style. Brief news items. Advertisements and announcements. The headlines. The editorials.

49. What are the main types of word-formation processes in the English language and how do they contribute to the enrichment of English vocabulary?

50. How do homonyms, synonyms, and antonyms function within the English lexical system, and what challenges do they present for language learners?

51. Які особливості вивчення літератури як виду мистецтва і науки?

52. Охарактеризуйте основні методи дослідження методики викладання зарубіжної літератури.

53. Яка структура змісту і принципи побудови навчальних програм із зарубіжної літератури?

54. У чому полягають відмінності між чинними навчальними програмами для 5-9 класів та 10-11 класів (рівень стандарту і академічний рівень)?

55. Які методи і форми вивчення біографії письменника є найефективнішими в середніх класах?

56. Опишіть компоненти знань про життєвий і творчий шлях письменника у старших класах.
57. Яке значення має теорія літератури в шкільній літературній освіті?
58. Охарактеризуйте систему теоретико-літературних понять, що вивчаються в школі.
59. У чому полягає проблема взаємодії читання і вивчення літератури?
60. Дайте визначення понять «метод» і «прийом» у контексті викладання зарубіжної літератури.
61. Опишіть класифікацію методів та прийомів вивчення літератури в школі (за М. Кудряшовим) та специфіку їх застосування.
62. Охарактеризуйте основні напрями діяльності вчителя-словесника: дослідницький, конструкторський, організаторський, комунікативний.
63. Які види планування уроків зарубіжної літератури існують і в чому їх особливості?
64. Розкрийте типологію і методику сучасного уроку зарубіжної літератури.
65. Які основні етапи вивчення художнього твору на уроках зарубіжної літератури?
66. Опишіть специфіку вивчення епічних творів на уроках зарубіжної літератури.
67. У чому полягають особливості вивчення ліричних творів на уроках зарубіжної літератури?
68. Як ефективно організувати вивчення драматичних творів на уроках зарубіжної літератури?
69. Які методи і прийоми розвитку зв'язного (усного та писемного) мовлення можна використовувати на уроках зарубіжної літератури?
70. Охарактеризуйте взаємозв'язок «традиційних» і інноваційних підходів до реалізації літературної освіти в сучасній школі.
71. Що таке інтерактивне навчання та які інтерактивні види і форми робіт доцільно використовувати на уроках зарубіжної літератури?
72. Як здійснюється контроль, перевірка та оцінювання знань й умінь учнів на уроках зарубіжної літератури в контексті особистісно-зорієнтованої літературної освіти?
73. Які методичні підходи найефективніші для порівняльного аналізу творів зарубіжної літератури з творами української літератури?
74. Як організувати позакласну роботу із зарубіжної літератури та її взаємозв'язок із уроками?
75. Контроль, перевірка та оцінювання знань й умінь учнів на уроках зарубіжної літератури. Оцінювання навчальних досягнень школярів у контексті особистісно зорієнтованої літературної освіти та переходу на роботу з програмами змісту і результату
76. Характеристика давньогрецької літератури. Гомерівське питання. «Іліада» та «Одісея» Гомера: джерела, тематика та специфіка жанру.
77. Ідейно-політичне завдання «Енеїди» Вергілія. Переосмислення міфу про Енея.

78. Біблія як найдавніший пам'ятник літератури. Композиція Біблії. Її вплив на формування культури Середньовіччя.

79. Французький героїчний епос. Відображення феодальних відносин, стосунків «васал-сюзерен» у тексті «Пісні про Роланда».

80. Філософські, політичні, естетичні, етичні, релігійні проблеми в «Божественній комедії» Данте Аліг'єрі.

81. Особливості доби Відродження. Втілення естетичних засад Ренесансу в романі «Хитромудрий ідальго Дон Кіхот Ламанчський» Мігеля де Сервантеса. Пародія на лицарські романи.

82. «Шекспірівське питання» та суперечки навколо авторства сонетів англійського письменника В. Шекспіра. Проблематика та структурні особливості сонетарію.

83. Багатоплановість драматургічної спадщини В. Шекспіра.

84. Особливості та естетичні засади Бароко. Філософсько-моральна проблематика п'єси Педро Кальдерона (1600-1681) «Життя – це сон» (1635).

85. Утілення засад класицизму в комедіях Ж-Б. Мольєра Критика людських пороків у комедії «Міщанин-шляхтич» (1670).

86. Просвітницькі ідеї в романах Д. Дефо «Робінзон Крузо» та Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера».

87. «Нова драма» в англійській літературі: розвиток соціальної драмидискусії у творчості Бернарда Шоу («Пігмаліон»).

88. Утілення естетичних засад романтизму в західноєвропейській прозі: історичні романи В. Гюго «Собор Паризької Богоматері», В. Скотта «Айвенго».

89. Французький реалістичний роман. Задум і план «Людської комедії» Оноре де Бальзака (1799-1850), композиція твору.

90. Модерністські течії в літературі кінця XIX – початку XX ст.: поезія Шарля Бодлера як явище декадансу («Квіти зла»), музичність та пізніші поетичні експерименти П. Верлена та А. Рембо.

91. Естетичні засади «нової драми» Генріка Ібсена, тлумачення їх у статті Б.Шоу «Квінтесенція ібсенізму» (1891). Реалізація принципів «нової драми» в «Ляльковому домі» Г. Ібсена.

92. Оновлення тематичного багатства прози к. XIX – поч. XX ст.: розвиток ідей естетизму у творчості О. Вайльда («Портрет Доріана Грея»)

93. Екзистенціальні мотиви в прозі Ф. Кафки («Перевтілення») та А. Камю («Чума», «Сторонній»).

94. Специфіка розвитку американської післявоєнної прози середини XX століття. Реалізація «принципу асберга» в прозі Е. Хемінгуея («Старий та море»).

95. Авангардистські течії поезії: кубофутуризм, дадаїзм, сюрреалізм. Поетичні експерименти Г. Аполлінера, Р.-М. Рільке, Т.С. Еліота.

96. Модернізація західноєвропейської драми XX століття: «епічний театр» Б. Брехта («Матінка Кураж та її діти»),

97. Модернізація західноєвропейської драми XX століття: театр абсурду» Е. Іонеско («Носороги», «Голомоза співачка»).

98. Риси постмодернізму у творах М. Кундери «Нестерпна легкість буття», У. Еко «Ім'я троянди».

4. Критерії оцінювання

Фаховий вступний іспит для осіб, які претендують на зарахування за ступенем магістра, оцінюється за 200-бальною шкалою :

- 190-200 балів – вступник виявляє особливі здібності, вміє самостійно здобувати знання, знаходити та опрацьовувати необхідний матеріал, використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументувати відповіді, самостійно розкривати власні обдарування і нахили;

- 180-189 балів – вступник вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;

- 160-179 балів – вступник вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;

- 140-159 балів – вступник відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; виправляє помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

- 120-139 балів – вступник володіє теоретичним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей вступника відповідає мінімальним критеріям);

- 100-119 балів – вступник володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину теоретичного матеріалу (до 20 %);

- 0-99 балів – вступник володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

До участі у конкурсному відборі не допускається вступник, який продемонстрував незнання значної частини програмного матеріалу, допускав суттєві помилки при визначенні понять і отримав 0-99 балів.

5. Список рекомендованої літератури

Практичний курс англійської мови

1. Англійська мова. Комунікативний аспект: Підручник для студ. вищих навч. закладів. Львів : Світ, 2007. 432с.
2. Возна М.О., Галонів А. Б, Антонюк Н.М. Англійська мова для перекладачів та філологів (I, II, III, IV курси) / За заг. ред. проф. Карабана В.І. Вінниця : НОВА КНИГА, 2004. 440с.
3. Практичний курс іноземної мови / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан, І. Ю. Набоков, М. В. Рябих. Вінниця : НОВА КНИГА, 2005. 432с.
4. Oxford Exam Excellence / Danuta Gryca, Joanna Sosnowska, Russell Whitehead. London : Oxford University Press, 2009. 201p.
5. Soars J., Soars L. New Headway Advanced: Student's Book. London : Oxford University Press, 2005. 161 p.

6. Soars J., Soars L. New Headway Advanced: Workbook / John Soars, Liz Soars. London : Oxford University Press, 2005. 105 p.

7. Soars J., Soars L. New Headway Advanced: Teacher's Book / John Soars, Liz Soars. London : Oxford University Press, 2005. 159 p.

Практична граматика

1. Англійська мова. Комунікативний аспект : Підручн. для студ. вищих навч. закладів / Л. Мисик, А. Арцишевська, Л. Кузнєцова, Л. Поплавська. – Львів : Світ, 2007. 432 с.

2. Барановська Т. В. Граматика англійської мови. Збірник вправ : Навчальний посібник. Київ : ТОВ «ВП Логом-М», 2008. 384с.

3. Возна М. О., Галонів А. Б., Антонюк Н. М. Англійська мова для перекладачів та філологів (I, II, III, IV курси). Вінниця : НОВА КНИГА, 2004. 440 с.

4. Практичний курс іноземної мови / Черноватий Л. М., Карабан В. І., Набоков І. Ю., Рябих М. В. Вінниця : НОВА КНИГА, 2005. 432 с.

5. Черноватий Л. М., Карабан В.І. Практична граматика англійської мови з вправами: Посібник для вступників вищих закладів освіти. Вінниця : Нова Книга, 2006.

Історія англійської мови

1. Верба Л. Г. Історія англійської мови: Посібник для вступників та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця : НОВА КНИГА, 2006. 296 с.

2. Wells J. C. Accents of English 1. An Introduction. Cambridge University Press, 1982. 126 p.

3. Wells J. C. Accents of English 2. The British Isles. Cambridge University Press, 1982. 138 p.

Лексикологія

1. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця : Нова Книга, 2003. 248 с.

2. Квеселевич Д. І., Сасіна В. П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови. Вінниця : Нова Книга, 2003. 128 с.

3. Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика. Вінниця : Нова книга, 2007. 528 с.

Стилістика

1. Єфімов Л. П., Ясінецька О.А. Стилістика англійської мови і дискурсивний аналіз. Навчально-методичний посібник. Вінниця : Нова книга, 2004.

2. Bradford T. Stull The Elements of Figurative Language. London : Prentice Hall, 2002 256 p.

Методика навчання англійської мови

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти, вивчення, викладання, оцінювання. Відділ сучасних мов. Страсбург. Київ : Ленвіт, 2003. 261 с.

2. Книга вчителя іноземної мови: Довідково-методичне видання / Упоряд. О. Я. Коваленко, І. П. Кудіна. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС,

2005. 240 с.

3. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах: Посібник. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2004. 360 с.

Зарубіжна література

1. Павличко С. Зарубіжна література. Київ: Основи. 2001. 559 с.
2. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження / Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Львів: Світ, 1993. 310 с.
3. Давиденко Г.І., Величко М.О. Історія зарубіжної літератури XVII – XVIII сторіччя: [навч. посібник]. Київ : Центр учбової л-ри, 2007. 292 с.
4. Давиденко Г.Й., Стрельчук Г.М., Гречаник Н.І Історія зарубіжної літератури XX ст. Київ: ЦНЛ, 2011. 488 с.
5. Кузьменко В. І. Історія зарубіжної літератури XX ст. : навч. посібник. Київ: Академія, 2010. 496 с.
6. Carter R., McRae J. The Routledge History of Literature in English. Britain and Ireland. London/NY, 2001. P.169–173 (THE GOTHIC AND THE SUBLIME)
7. A companion to the eighteenth-century English novel and culture/edited by Paula R. Backscheider and Catherine Ingrassia. Blackwell Publishing, 2005 P.383–398 (Gothic Fiction)

Методика викладання зарубіжної літератури

1. Ісаєва О. Організація та розвиток читацької діяльності школярів при вивченні зарубіжної літератури: Посібник для вчителя. Київ : Ленвіт, 2000. 184 с.
2. Мартинець А. М. Сучасний урок зарубіжної літератури. Харків: Вид. група «Основа», 2005. 176 с.
3. Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання світової літератури : [навчально-методичний посібник]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 320 с.
4. Мірошніченко Л. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: Підручник для філологів. Київ : Ленвіт, 2000. 239 с.
5. Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник / За ред. Н. Волошиної. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.
6. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : [науково-методичний посібник] / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко ; [за ред. О. І. Пометун]. Київ : Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.